

2010-11-29

Justitiedepartementet

Justitieminister Beatrice Ask

103 33 Stockholm

Innehav och användning av utrustning för s. k. skimming bör vara straffbart och anses utgöra förberedelse till bedrägeri

Inledning

Svenska Bankföreningen och Svensk Handel (organisationerna) har tagit del av ett par domar enligt vilka innehav och användning av utrustning för s.k. skimming inte ansetts utgöra förberedelse till bedrägeri. Organisationerna finner detta mycket oroväckande och anser att det är angeläget att Justitieministern initierar en översyn av berörda lagregler så att det beskrivna förfarandet kan beivras på ett mer kraftfullt sätt av rättsväsendet. För att allmänheten ska ha tilltro till kortbetalningssystemet är det av stor vikt att brottslighet som riktar sig mot detta, t. ex. i form av avancerade bedrägerier, kan beivras av lagförande myndigheter.

Domstolars bedömning av skimmingsfall

I det aktuella målet (mål nr B 1506-10 meddelad av Malmö Tingsrätt 2010-04-28) har en utrustning för s. k. skimming, dvs. obehörig registrering av kortuppgifter och en kamera för att läsa av PIN-koder, använts med syfte att använda informationen för att begå kortbedrägerier. Tingsrätten dömde till förberedelse för bedrägeri eftersom utrustningen monterats på en bankomat och upptagit information att användas vid bedrägeribrott. Brottet bedömdes som grovt, eftersom "gärningen var av mycket allvarlig beskaffenhet". Hovrätten (mål nr B 1317-10 meddelad av Hovrätten över Skåne och Blekinge) ogillade åtalet och upphävde påföljdsbestämningen. Hovrätten anför, med hänvisning till det resonemang Högsta Domstolen förde i fallet NJA 2007 s. 774, att det tillämpade tillvägagångssättet möjligen skulle kunna leda till ansvar för förberedelse till förfalskningsbrott. Detta trots att hovrätten, liksom tingsrätten, konstaterat att brottsplanen i förevarande mål avancerat längre än i det fall HD bedömde.

Det bör även noteras att i ett annat mål, B2874-09, dömde Hovrätten för Västra Sverige en person som hade lagrat kortinformation på ett USB-minne till förberedelse för grovt bedrägeri, eftersom dessa uppgifter bedömts vara uppenbart införskaffade för att användas som hjälpmedel vid brott. I ett fall i Storbritannien liknande det förstnämnda dömdes två gärningsmän till tre års fängelse vardera. I ett nyligen uppmärksammat fall i Norge har gärningsmän friats från ansvar efter att ha hanterat utrustning för skimming, men där förbereds vad vi erfar nu en lagändring som redan från årsskiftet ska göra det möjligt att utdöma straff i det fall personer innehar utrustning för detta ändamål.

Skimmingsfall måste bedömas strängare

Organisationerna vill framhålla att insamlande av både kortinformation och PIN-koder, vilket konstaterats ha ägt rum i förevarande mål, är en grundförutsättning för att sedan kunna begå omfattande kort-

bedrägerier. Syftet med att inhämta uppgifter från kontokort på detta sätt kan inte vara något annat än att utnyttja uppgifterna för bedrägerier. Uppgifterna har inte något annat användningsområde. För att informationen ska kunna utnyttjas i detta syfte behöver den emellertid först överföras till ett förfalskat kort. Detta mellansteg har dock inget självständigt värde eller syfte, utan måste ses som en integrerad del av förberedelserna till bedrägeri. Korttillverkningen är således en nödvändig del i en tvåstegsprocess och bör därför inte bedömas som en fristående handling. Kopiering av kortuppgifter är därmed ett led i att genomföra en organiserad form av bedrägeri och bör inte endast anses vara en förberedelse till urkundsförfalskning. Det ska dessutom framhållas att när väl kortuppgifter kopierats förs de ofta omgående elektroniskt över till en annan del av världen, där de förfalskade korten tillverkas och där dessutom själva bedrägerierna utförs. En strängare bedömning av skimming är nödvändig för att förebygga denna brottslighet.

Att fria från ansvar för förberedelse till bedrägeri då kortuppgifter insamlas genom användning av skinningsutrustning innebär att den organiserade brottsligheten uppfattar att risken för straffrättsligt ansvar för en sådan gärning är liten i Sverige. Risken är uppenbar att kopiering av kortuppgifter kan komma att öka i Sverige. Vidare kan befaras att polisen nedprioriterar åtgärder mot denna typ av brottslighet om deras slutsats blir att förfarandet inte anses ha tillräckligt straffvärde.

Organisationerna ser med stor oro på vad de domskäl som Hovrätten över Skåne och Blekinge i förevarande mål redovisat kan få för konsekvenser när det gäller möjligheterna att vidta effektiva åtgärder mot kortbedrägerier och allmänhetens tilltro till kortbetalningssystemet. Förutom att det kan innebära att svenska kortinnehavare utsätts för en ökad bedrägeririsk med åtföljande förluster och obehag, så menar vi att även allmänhetens tilltro till rättsordningen kan skadas av att en gärning som så uppenbart syftar till att begå ett bedrägeri inte anses kunna vara straffbar som sådan enligt gällande lagstiftning.

Vi vill dessutom fästa uppmärksamheten vid att Utvecklingscentrum vid Åklagarmyndigheten i Stockholm i en skrivelse till Riksåklagaren den 9 juli 2010 påtalat att det aktuella domslutet väcker frågan om det åtalade beteendet inte borde vara att anse som förberedelse till grovt bedrägeri och att en lagändring därför skulle kunna övervägas.

Organisationerna ansluter sig till denna frågeställning och hemställer att Justitieministern tar initiativ till de åtgärder som erfordras för att innehav och användning av utrustning för skimming kan anses utgöra en straffbar förberedelse till bedrägeri.

Svenska Bankföreningen

Kerstin af Jochnick

Svensk Handel

Dag Klackenborg